

**ДОРАДЧА
ГРУПА ЕКСПЕРТІВ**

УХВАЛЕНО

**Протокол № 5 засідання Дорадчої групи експертів
від 23 березня 2024 року**

РІШЕННЯ № 1.21

*Про невідповідність кандидата
на посаду судді Конституційного Суду України
Ткаченка Олександра Васильовича
критерію високих моральних якостей*

Дорадча група експертів (далі – Дорадча група) у віддаленому режимі з використанням електронних засобів відеозв'язку у складі голови Дорадчої групи Алеша Залара, секретаря Дорадчої групи Ярослава Романюка, членкинь Дорадчої групи: Наталії Кузнецової, Оксани Васильченко, Морін О'Коннор, Ганни Сухоцької, у присутності заступників членів Дорадчої групи: Марека Зубіка, Володимира Кузьменка, Василя Шакуна, Томаса Гріффіта, Річарда Барретта, здійснивши оцінку відповідності кандидата на посаду судді Конституційного Суду України Ткаченка Олександра Васильовича (далі – Кандидат) критерію високих моральних якостей, відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» (далі – Закон), Положення про Дорадчу групу експертів, затвердженого

рішенням Дорадчої групи експертів від 12 листопада 2023 року, Методології оцінювання моральних якостей та рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, затвердженої рішенням Дорадчої групи експертів від 04 грудня 2023 року (далі – Методологія),

В С Т А Н О В И Л А:

1. Вступ

1.1. Відповідно до частини двадцять п'ятої статті 10² Закону Дорадча група, зокрема проводить оцінювання моральних якостей кандидатів на посади судді Конституційного Суду України.

1.2. Згідно зі статтею 10⁸ Закону Дорадча група у строк не більше чотирьох місяців з дня отримання від конкурсної комісії для здійснення конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України стосовно осіб, яких призначає Президент України, Комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, Ради суддів України всіх документів, поданих кандидатами, розглядає та вивчає подані документи, результати спеціальної перевірки, іншу інформацію та матеріали, отримані Дорадчою групою у процесі здійснення нею своїх повноважень, і після проведення співбесіди із кандидатом, за результатами оцінки високих моральних якостей кандидата, ухвалює вмотивоване рішення про оцінку відповідності моральних якостей.

1.3. Критерій «високі моральні якості», передбачений статтею 10⁸ Закону, визначається Дорадчою групою при оцінюванні через показники незалежності, чесності, неупередженості, сумлінності, невідкупності, дотримання етичних норм та демонстрації бездоганної поведінки в професійній діяльності та особистому житті компоненту «доброчесність», а також через компонент «законність джерел походження майна», «відповідність рівня життя кандидата або членів його сім'ї задекларованим доходам», «відповідність способу життя кандидата його статусу», зміст яких розкрито у частині першій статті 2 Методології.

1.4. Відповідно до пункту 1 частини третьої статті 10⁸ Закону, кандидат може вважатися таким, що відповідає критерію високих моральних якостей, лише якщо він є добросовісним, а також стосовно нього немає обґрунтованих сумнівів щодо законності джерел походження майна, відповідності рівня життя кандидата або членів його сім'ї задекларованим доходам, відповідності способу життя кандидата його статусу. Згідно з пунктом 4 частини третьої статті 10⁸ Закону кандидат не відповідає цьому критерію у разі доведення невідповідності або наявності обґрунтованих сумнівів у відповідності.

1.5. 28 листопада 2023 року Дорадча група отримала від Ради суддів України документи від заступника голови Господарського суду Миколаївської області Ткаченка Олександра Васильовича (лист № ДГЕ-2/23-вх від 28 листопада 2023 року).

1.6. Дорадча група провела розгляд, перевірку та аналіз документів Кандидата, його письмових пояснень, інформації, отриманої від органів державної влади, від громадських організацій, а також даних, отриманих від Національного агентства з питань запобігання корупції і Національного антикорупційного бюро України.

1.7. 04 березня 2024 року Дорадча група провела [співбесіду](#) з Кандидатом, метою якої, зокрема було спростування сумнівів щодо відповідності Кандидата критерію високих моральних якостей.

1.8. Дорадча група завершила розгляд, перевірку й аналіз документів Кандидата, кожного окремо та в їх сукупності, відповідей Кандидата на письмові запитання Дорадчої групи та запитання Дорадчої групи під час співбесіди, та має обґрунтовані сумніви у відповідності Кандидата критерію високих моральних якостей, з огляду на таке.

Щодо невідповідності Кандидата компоненту «доброчесність»

2. Про невиконання судового рішення, яке набрало законної сили

2.1. 31 жовтня 2019 року Заводський районний суд м. Миколаєва ухвалив рішення у цивільній справі № 487/5705/16-ц, яким витребував з незаконного володіння Кандидата та зобов'язав його повернути автогаражному кооперативу «Парма» (далі – АГК «Парма») металевий гаражний бокс № 90, розташований на території АГК «Парма». 27 лютого 2020 року судове рішення набрало законної сили.

2.2. На підставі вищезазначеного судового рішення Заводський районний суд м. Миколаєва 13 травня 2020 року видав виконавчий лист, на підставі якого Заводський відділ державної виконавчої служби у м. Миколаєві Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції розпочав виконавче провадження. За невиконання вищенаведеного рішення суду, в межах виконавчого провадження, постановами заступника начальника Заводського відділу державної виконавчої служби на Кандидата було двічі накладено штраф.

2.3. Відповідаючи на письмові запитання Дорадчої групи та під час співбесіди, Кандидат підтвердив, що не виконує це рішення суду, тому що його виконати фізично неможливо, оскільки, на його думку, в його володінні немає такого рухомого індивідуально визначеного майна. Також Кандидат зауважив, що, навіть якби таке майно було у його володінні, то обов'язок виконувати рішення суду покладено на виконавчу службу.

2.4. Відповідно до положень статті 129¹ Конституції України судові рішення є обов'язковим до виконання. Частиною першою статті 18 Цивільного процесуального кодексу України передбачено, що судові рішення, що набрали законної сили, обов'язкові для всіх органів державної влади і органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, посадових чи службових осіб та громадян і підлягають виконанню на всій території України.

2.5. Крім того, за фактом невиконання вищенаведеного рішення суду 07 вересня 2021 року слідчі Першого слідчого відділу (з дислокацією у м. Миколаєві)

Територіального управління Державного бюро розслідувань у м. Миколаєві внесли відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 62021150010000304 з правовою кваліфікацією кримінального правопорушення — частина перша статті 382 Кримінального кодексу України (умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню).

2.6. З урахуванням зазначеного, Дорадча група має обґрунтовані сумніви, що Кандидат, не виконуючи рішення суду, яке набрало законної сили, дотримується вимог Конституції України та законодавства України, не тільки як громадянин України, а також як професійний суддя.

2.7. Викладені обставини викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Кандидата таким показникам компоненту «добročесність» критерію високих моральних якостей як «сумлінність» та «дотримання етичних норм та демонстрації бездоганної поведінки в професійній діяльності та особистому житті».

3. Про незазначення інформації у деклараціях добročесності судді

3.1. У декларації добročесності судді за 2016 рік Кандидат підтвердив, що не здійснював вчинки, що можуть мати наслідком притягнення його до відповідальності. Разом з тим, у відповіді на письмові запитання Дорадчої групи та під час співбесіди Кандидат повідомив, що у 2016 році двічі притягувався до адміністративної відповідальності за порушення Правил дорожнього руху.

3.2. Крім того, у декларації добročесності судді за 2021 рік Кандидат підтвердив, що не здійснював вчинки, що можуть мати наслідком притягнення його до відповідальності. Водночас у 2021 році на Кандидата двічі накладались адміністративні стягнення у виді штрафу за невиконання рішення Заводського районного суду м. Миколаєва від 31 жовтня 2019 року.

3.3. У відповіді на письмові запитання Дорадчої групи та під час співбесіди, Кандидат підтвердив, що у деклараціях добročесності за 2016 та 2021 роки він не вказав інформації про притягнення його до відповідальності. Стосовно його

притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил дорожнього руху, Кандидат зазначив, що помилково не відобразив цієї інформації у декларації доброчесності за 2016 рік. Щодо відсутності інформації в декларації доброчесності за 2021 рік, то Кандидат зазначив, що у декларації доброчесності суддя має підтвердити наявність підстав для притягнення до відповідальності (пункт 4 частини третьої статті 62 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), а оскільки, на його думку, не було законних підстав для притягнення його до відповідальності за невиконання рішення від 31 жовтня 2019 року у справі № 487/5705/16, то в нього не було і підстав зазначати про такий факт у відповідній декларації доброчесності.

3.4. Відповідно до вимог частини першої статті 62 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» кожен суддя зобов'язаний щорічно подавати декларацію доброчесності за формою, що визначається Комісією.

3.5. Згідно з формою декларації доброчесності судді, затвердженою рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 31 жовтня 2016 року № 137/зп-16, у редакції, чинній з 24 вересня 2018 року до 02 листопада 2023 року, при непогодженні із твердженням за № 22 «Мною не здійснювалися вчинки, що можуть мати наслідком притягнення мене до відповідальності» суддя має право за власним бажанням навести у декларації у довільній формі додаткові пояснення щодо цього.

3.6. З урахуванням зазначеного, Дорадча група має обґрунтовані сумніви у тому, що Кандидат, при заповненні декларацій доброчесності за 2016 рік, а також заповненні декларації доброчесності за 2021 рік, чесно та сумлінно відобразив у них інформацію щодо того, що ним не здійснювалися вчинки, що можуть мати наслідком притягнення його до відповідальності. Зокрема, на момент заповнення Кандидатом зазначених декларацій доброчесності, факт здійснення ним вчинків, які мали наслідком притягнення його до адміністративної відповідальності, уже було встановлено компетентними органами.

3.7. Викладені обставини викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Кандидата таким показникам компоненту «доброчесність» критерію високих моральних якостей як «чесність», «сумлінність» та «дотримання етичних норм та демонстрації бездоганної поведінки в професійній діяльності та особистому житті».

4. Про розгляд справи за участі АГК «Парма»

4.1. У щорічних майнових деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування (далі — майнова декларація) за 2015—2023 роки, Кандидат вказує право користування земельною ділянкою АГК «Парма», на якій розміщений металевий гаражний бокс.

4.2. У своїх письмових поясненнях та під час співбесіди, Кандидат повідомив Дорадчій групі, що вважає себе членом цього кооперативу з 2008 року.

4.3. Водночас ухвалою від 30 червня 2009 року Кандидат, здійснюючи повноваження судді, відкрив провадження у справі № 6/193/09 за позовом ТОВ «Парма» до Миколаївської міської ради про визнання права власності. Третьою особою без самостійних вимог на стороні позивача у цьому провадженні було визнано АГК «Парма». 22 липня 2009 року Кандидат ухвалив у відповідній справі судове рішення, яким визнав за позивачем право власності на будівлі і споруди.

4.4. Кандидат не заперечує, що на час розгляду ним як професійним суддею справи № 6/193/09, він мав правовий зв'язок з АГК «Парма», оскільки сплачував відповідні членські внески та отримував у кооперативі місця під гараж.

4.5. Під час співбесіди з Дорадчою групою, Кандидат визнав, що при розгляді ним цієї справи, були ознаки конфлікту інтересів, проте, він не заявив самовідвід, тому що не хотів псувати стосунки з членами кооперативу.

4.6. Відповідно до частини першої статті 20 Господарського процесуального кодексу України (у редакції, що діяла на час розгляду справи № 6/193/09), суддя, при наявності обставин, що викликають сумнів у його неупередженості, повинен заявити самовідвід від розгляду справи.

4.7. Згідно з пунктом 2.5 Бангалорських принципів поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради Організації Об'єднаних націй Націй 27 липня 2006 року № 2006/23, суддя заявляє самовідвід від участі в розгляді справи також в тому випадку, коли у стороннього спостерігача могли б виникнути сумніви в неупередженості судді.

4.8. Враховуючи наведене, Дорадча група має обґрунтований сумнів, що, ухвалюючи рішення від 22 липня 2009 року у справі № 6/193/09 про визнання за ТОВ «Парма» права власності, у тому числі на металеві гаражі, у Кандидата не було конфлікту інтересів.

4.9. Викладені обставини викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Кандидата таким показникам компоненту «доброчесність» критерію високих моральних якостей як «неупередженість», «чесність», «сумлінність» і «дотримання етичних норм та демонстрації бездоганної поведінки в професійній діяльності та особистому житті».

5. Про неточну та недостовірну інформацію в майнових деклараціях

5.1. У майнових деклараціях за 2012–2016 роки, Кандидат не зазначив право розпорядження судном Казанка 5М, УМБ-605-к, яке у нього виникло на підставі довіреності, виданої Волкорезовим С. М. на період з 15 листопада 2011 року по 15 грудня 2016 року.

5.2. У майнових деклараціях за 2020–2023 роки, Кандидат не зазначив право користування судном Four Winns 245, яке у нього виникло на підставі довіреності, виданої Морозом В.В. на період з 18 серпня 2020 року по 18 серпня 2023 року.

5.3. У майнових деклараціях за 2021-2023 роки, Кандидат не зазначив право користування судном Домінік Stingray 240 CR, 2004 року випуску, яке у нього виникло на підставі довіреності виданої Карпенком О.Г. на період з 01 квітня 2021 року по 01 квітня 2024 року.

5.4. Відповідно до пункту 3 частини першої статті 46 Закону України «Про запобігання корупції», у декларації відображаються транспортні засоби, які належать суб'єкту декларування та членам його сім'ї на праві власності або

перебувають у їхньому володінні чи користуванні станом на останній день звітного періоду (за умови, що право володіння або користування виникло не менше ніж за 30 календарних днів, що передували останньому дню звітного періоду), або протягом не менше половини днів протягом звітного періоду.

5.5. У відповіді на письмові запитання Дорадчої групи та під час співбесіди Кандидат зазначив, що зазначені водні засоби не підлягають обов'язковому декларуванню, оскільки використовувались ним менше 183 днів протягом звітного року, та не знаходились в його володінні станом на 31 грудня звітних періодів.

5.6. Відповідно до роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 30 грудня 2021 року, відомості про транспортні засоби відображаються незалежно від фактичного керування такими транспортними засобами протягом звітного року. Крім того, у зазначених рекомендаціях передбачено, що у випадку, якщо суб'єкту декларування не відома інформація про власника майна, що перебуває в користуванні суб'єкта декларування, а із правовстановлюючих документів її встановити неможливо, то при заповненні відповідних полів декларації слід обрати позначку «Не відомо». Винятком є лише поля «Прізвище», «Ім'я» та «По батькові (за наявності)» власника такого майна, заповнення яких є обов'язковим.

5.7. Більше того, право користування водними засобами виникло у Кандидата з моменту видачі йому цих довіреностей та діяло протягом всього строку на який їх видано. Довіреності не були скасовані.

5.8. З урахуванням зазначеного, Дорадча група має обґрунтовані сумніви, що Кандидат, не задекларувавши право користування наведеними вище суднами у майнових деклараціях, дотримався вимог антикорупційного законодавства.

5.9. Викладені обставини викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Кандидата таким показникам компоненту «доброчесність» критерію високих моральних якостей як «чесність» та «сумлінність».

6. Про недостовірну інформацію щодо вартості автомобіля

6.1. У майнових деклараціях Кандидата за 2015-2023 роки зазначено, що у його власності з 06 травня 2008 року по цей час перебуває автомобіль Toyota Land Cruiser, 2003 року випуску. У майнових деклараціях за 2015-2022 роки вартість згаданого автомобіля становить 161 600 грн.

6.2. Однак, 14 вересня 2022 року під час [співбесіди](#) на конкурсі на посаду члена Вищої ради правосуддя, Кандидат зазначив, що насправді придбав зазначений автомобіль за 40 000 дол. США, що за офіційним курсом Національного банку України станом на 06 травня 2008 року еквівалентно 202 000 грн. Різницю між вартістю автомобілю, зазначеною у декларації, та справжньою вартістю автомобіля, Кандидат пояснив помилковим визначенням офіційного курсу Національного банку України.

6.3. У майновій декларації Кандидата на посаду судді Конституційного Суду України за 2022 рік, поданій 16 жовтня 2023 року, він зазначив, що вартість цього автомобіля становить 202 000 грн.

6.4. При цьому, у пізніше поданій декларації за 2022 рік, поданої 29 січня 2024 року, Кандидат зазначив, що вартість цього автомобіля становить 161 600 грн.

6.5. Крім того, під час співбесіди Кандидат зазначив, що здійснював розрахунок за купівлю автомобіля Toyota Land Cruiser саме в іноземній валюті.

6.6. Відповідно до статті 99 Конституції України грошовою одиницею України є саме гривня. Також, у статті 3 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» визначено, що гривня як грошова одиниця України (національна валюта) є єдиним законним платіжним засобом в Україні, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України для проведення переказів.

6.7. З урахуванням зазначеного, Дорадча група має обґрунтовані сумніви, що Кандидат, у майнових деклараціях за 2015-2022 роки надав достовірні відомості щодо вартості автомобіля Toyota Land Cruiser, 2003 року випуску, а також дотримався вимог законодавства щодо форми здійснення розрахунку за купівлю зазначеного автомобіля.

6.8. Викладені обставини викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Кандидата таким показникам компоненту «доброчесність» критерію високих моральних якостей як «чесність», «сумлінність» і «дотримання етичних норм та демонстрації бездоганної поведінки в професійній діяльності та особистому житті».

Отже, керуючись статтями 6, 7 Положення про Дорадчу групу експертів, затвердженого рішенням Дорадчої групи експертів від 12 листопада 2023 року, Методологією оцінювання моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, затвердженою рішенням Дорадчої групи експертів від 04 грудня 2023 року, статтями 10², 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України», Дорадча група

у х в а д и л а:

кандидат на посаду судді Конституційного Суду України Ткаченко Олександр Васильович для цілей відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах не відповідає критерію високих моральних якостей.

Підписи:

Алеш Залар
(Aleš Zalar)

Наталія Кузнецова
(Nataliia Kuznietsova)

Ганна Сухоцька
(Hanna Suchocka)

Оксана Васильченко
(Oksana Vasylchenko)

Морін О'Коннор
(Maureen O'Connor)

Ярослав Романюк
(Yaroslav Romaniuk)

Відеозапис трансляції співбесіди:

